

Itä-Suomen yritysrahoitusstrategia

Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan sekä Pohjois-Savon
ELY-keskus

Sisällysluettelo

1. Taustaa	2
2. Tavoitteet.....	2
3. Rahoituksen suuntaaminen	3
4. Kehittäminen, johon rahoitusta voidaan myöntää	3
5. Hankkeen merkittävyys ja vaikuttavuus	4
6. Avustuksen hakeminen	6
7. Hakemuksen käsittely ELY-keskuksessa	7
8. Julkisuus ja viestintä	8
9. Täsmennyksiä.....	8
9.1 Kilpailunäkökohdat	8
9.2. Toimipaikka.....	9
9.3. Lähipiirihankinnat	9
9.4. Toimitilahankkeet	10
9.5. Avustus valmisteleviin- ja kertakorvaushankkeisiin	10
10. Tukitasot.....	11
11. Yrityksen kehittämisavustuksen myöntövaltuus	11
12. Lisätietoja	12
13. Liitteet	12

1. Taustaa

ELY-keskuksen myöntämä yritysrahoitus on harkinnanvaraista avustusta yritysten kehittämiseen. Rahoituksen hakeminen on määrämuotoista ja myönnetty avustus maksetaan pääsääntöisesti jälkikäteen toteutuneita ja hyväksytyjä kustannuksia vastaan. Rahoitusta ohjaavat kansalliset ja Euroopan unionin säädökset, rahoitusohjelmat sekä ELY-keskusten tulostavoitteet.

Yritysrahoitusstrategia on laadittu käytettäväksi avustushakemusten pohjalta tehtävien päätösten valmistelussa. Sitä käytetään ELY-keskuksissa yrityksen kehittämisavustushakemusten sekä Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (myöh. maaseuturahasto) yritystukien arvioinnissa Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan sekä Pohjois-Savon maakuntien alueella. Strategian julkistamisella helpotetaan avustuksen hakemista suunnittelevien tahojen työtä sekä parannetaan kansallisen yritystukirahoituksen sekä eri rahastojen yritystukien välistä koordinaatiota Itä-Suomessa.

Yritysrahoitusstrategia täsmentää rahoituksen periaatteita, ja se on voimassa toistaiseksi ELY-keskus voi tehdä tarpeen vaatiessa muutoksia yritysrahoitusstrategiaan sekä erityisistä syistä yksittäistapauksissa poiketa sen linjauksista.

Maakuntavaltuuston hyväksymä maakuntaohjelma ohjaa aluekehitystyötä maakuntatasolla. Etelä-Savon älykkään erikoistumisen viisi kärkeä ovat metsä, ruoka, vesi, matkailu ja hyvinvointi yhdistettynä TKI-toimintaan. Pohjois-Karjalan erikoistumisen painopisteiksi on valittu uudistuva teollisuus ja kehittyvät teknologiat, puhtaat ratkaisut ja vihreä siirtymä sekä innovatiiviset ja kestävästi tuotetut palvelut. Pohjois-Savossa maakuntaohjelman mukaisia kehittämisen kärkeä ovat kone- ja energiateknologia, metsäteollisuus, elintarvikkeet, hyvinvointiteknologia, matkailu, älykäs vesijärjestelmä sekä biojalostus.

Osana yritysrahoitushakemuksen käsittelyprosessia ELY-keskus varmistaa, että rahoituksen piiriin hyväksyttävät hankkeet ovat alueellisten painotusten mukaisia, ja että EU-osarahoituksen piiriin hyväksyttävät hankkeet ovat kyseisen EU-ohjelman mukaisia ja toteuttavat omalta osaltaan ohjelma tavoitteita.

2. Tavoitteet

Avustuksen hakijan on hyvä tiedostaa yrityksen kehittämisavustuksen sekä maaseudun yritystuen jossain määrin poikkeavat tavoiteasetannat. Maaseutus suunnitelman keskeisinä tavoitteina on maaseudun elinvoimaisuuden turvaaminen ja kehittäminen sekä monipuolistuminen, yrityksen kehittämisavustuksen keskeiset tavoitteet painottuvat yritysten kyvykkyyden kehittymiseen ja sitä kautta kasvuun ja kansainvälistymiseen. Tavoiteasetannan erilaiset lähtökohdat vaikuttavat hakemuksen rahoituskelpoisuuden arviointiin, joten oikean rahoitustuotteen valinta jo hakemuskvaiheessa on erittäin tärkeää. Hakemusta ei voi siirtää rahoituslähteestä toiseen. Mikäli hanketta ei ole aloitettu voi hakija kuitenkin jättää uuden hakemuksen toiseen rahoituslähteeseen.

Myönnettävän avustuksen tarkoituksena on kannustaa yrityksiä määrätietoiseen, pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen liiketoiminnan kehittämiseen ja uudistamiseen sekä jakaa hankkeen toteutuksesta yritykselle aiheutuvaa riskiä. Yritysten kasvun tukeminen parantaa alueen työllisyyttä ja sitä kautta alueen elinvoimaa ja houkuttelevuutta.

Kestävä kehitys, sukupuolten tasa-arvo, yhdenvertaisuus, digitaalisuus, kansainvälistyminen, ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja innovatiivisuus ovat keskeisiä tavoitteita. Nämä sisällytetään toimintaan tarkoituksenmukaisesti siten, että aktivoidaan toimijoita näkemään uusia potentiaaleja ja kehittämään toimintaansa tavoitteiden mukaiseen suuntaan.

3. Rahoituksen suuntaaminen

Rahoitus suunnataan yrityksille, joilla arvioidaan olevan hyvät valmiudet toimia kannattavasti ja kilpailukykyisesti markkinoilla sekä joilla arvioidaan olevan halua ja kykyä liiketoiminnan merkittävään kehittämiseen ja kasvattamiseen, ja joiden kehittämishankkeilla on positiivinen vaikutus myös aluetalouteen

Yrityksen kannalta tavanomaiseen toimintaan tai vähäiseksi katsottavaan kehittämiseen rahoitusta ei voida myöntää. Rahoitus kohdistetaan siten, että tuettavat toimet eivät aiheuta merkittävää haittaa tai sen riskiä ilmasto- tai ympäristötavoitteille.

ELY-keskus tukee erityisesti pk-yritysten toteuttamia kehittämis- ja investointihankkeita. Yrityskoon määrittely tehdään komission suosituksen 2003/361/EY mukaisesti. Linkki komission julkaisemaan yrityskoko-oppaaseen, joka sisältää myös em. suosituksen löytyy tämän dokumentin lopusta, luvusta 13.

Avustusta myönnettäessä ELY-keskus edellyttää, että hakija on hoitanut yhteiskunnalliset velvoitteensa, toimii yhteiskuntavastuullisesti sekä eettisesti kestävällä tavalla. Lisäksi ELY-keskus edellyttää, että yrityksen toimintaan sekä hankkeen toteuttamiseen liittyvät lupa-asiat on hakijan toimesta selvitetty ja asianmukaiset luvat on haettu ja niihin on olemassa lainvoimaiset päätökset ennen avustuksen myöntämistä.

4. Kehittäminen, johon rahoitusta voidaan myöntää

ELY-keskus voi myöntää avustusta investointeihin sekä muuhun kehittämiseen.

Kehittämistoimenpiteellä tarkoitetaan yrityksen liiketoimintaosaamisen, kansainvälistymisen, tuotteiden ja palvelujen, tuotantomenetelmien sekä teknologioiden ja digitaalisten ratkaisujen kehittämistä, hankkeiden valmistelua sekä muuta yritystoiminnan merkittävää kehittämistä. Kehittämistoimenpiteistä avustukseen piiriin voidaan hyväksyä ulkopuolisia asiantuntijakustannuksia, yrityksen henkilökunnan kehittämistyön toteuttamisesta aiheutuvia palkka- ja matkakustannuksia ja kehittämistyöhön olennaisesti liittyviä raaka-ainemenoja. Kansainvälistymisvalmiuksien kehittämiseen tähtäävissä hankkeissa rahoitusta voidaan lisäksi myöntää kansainvälistymistä edistävään näyttelyyn tai messuille osallistumisesta aiheutuviin kustannuksiin. Kehittämisellä ei tarkoiteta pieniä tuoteparannuksia tai pelkästään yksittäistä tilaustyötä tai tarjouskohtaisesti asiakkaille tehtävän tuotteen edellyttämää kehittämistoimintaa.

Investoinnilla tarkoitetaan aineellista ja aineetonta investointia. Aineellisina investointeina voidaan avustuksen piiriin hyväksyä rakentamisesta aiheutuvia kustannuksia sekä koneiden ja laitteiden hankintaa. Maaseuturahaston osalta rakennuksen tai kiinteistön osto voidaan hyväksyä rahoituksen

piiriin, mikäli sille on olemassa erityisen painavat perusteet. Aineettomalla investoinnilla tarkoitetaan teknologian siirtoon liittyvien patenttioikeuksien, käyttöilupien, tietotaidon ja patentoimattoman teknisen tietämyksen hankintaa.

ELY-keskus voi myöntää **yrityksen kehittämisavusta** myös kertakorvauksena kasvua tavoittelevalle pk-yritykselle. Avustus myönnetään hakijan esittämän yksityiskohtaisen suunnitelman ja kustannusarvion pohjalta. Suunnitelmassa on määriteltävä yksiselitteiset tuotokset. Suunnitelma tulee laatia siten, että yritys pystyy projektin päätyttyä raportoimaan päätöksessä määritellyt tulokset suunnitelmaan verraten. Avustuksen maksupäätös tehdään vertaamalla raportoitua tuotosta suunnitelmaan. Avustusta ei voida maksaa tuotoksen osalta, mikäli tuotos ei vastaa suunniteltua.

Maaseuturahastosta voidaan myöntää avustusta investointien ja kehittämisen lisäksi uusiutuvan energian tuotantoon ja jakeluun, kuten uudet biokaasulaitokset, uudet uusiutuvan energian tuotantolaitokset ja olemassa olevien laitosten laajentaminen ja parantaminen. Maataloustuotteiden jalostukseen ja kaupan pitämiseen liittyviä pk-yritysten hankkeita voidaan rahoittaa harvaan asuttu maaseutu, ydinmaaseutu ja muu maaseutualueella Itä-Suomen alueella.

ELY-keskuksen kautta voidaan myöntää maataloilille maatalouden ulkopuolisen yritystoiminnan käynnistämiseen tukea vakioituna kertakorvauksena. Avustuksen piiriin voidaan hyväksyä asiantuntijapalveluiden tai esimerkiksi toiminnassa tarvittavan pienkaluston hankintaa. Uusi toiminta tulee olla yrityksen toiminnan kannalta uutta ja tavoitellun liikevaihdon tulee olla vähintään 15 000 euroa vuodessa.

Toteutettavuustutkimukseen voidaan myöntää tukea mikro- ja pienyrityksille investoinnin taloudellisten, teknisten tai toiminnallisten edellytysten selvittämiseen. Toteutettavuustutkimuksen tukikelpoisiksi kustannuksiksi voidaan hyväksyä yrityksen ulkopuolelta hankittavista kehittämis- ja asiantuntijapalveluista aiheutuvat kustannukset sekä muut välttämättömät ja tarpeelliset kustannukset. Avustuksen piiriin voidaan hyväksyä enintään 50 000 euron suuruiset kustannukset.

Muille kuin ensiasteen jalostusyrityksille voidaan maaseuturahastosta myöntää tukea yritystoiminnan kehittämiseen. Yritystoiminnan kehittämisellä tarkoitetaan tuotteiden, palveluiden, tuotantomenetelmien, markkinoinnin, teknologioiden ja digitaalisten ratkaisujen kehittämistä sekä muuta yritystoiminnan uudistumista edistävää kehittämistoimintaa. Kehittämisen osalta avustuksen piiriin voidaan hyväksyä enintään 100 000 euron kustannukset.

5. Hankkeen merkittävyys ja vaikuttavuus

Yrityksen esittämän hankkeen tulee olla merkittävä suhteessa yrityksen toiminnan laajuuteen. Lisäksi hankkeen toteutuksella tulee olla merkittävä vaikutus yrityksen toiminnan kehittymiseen. Hankkeen merkittävyyttä arvioitaessa ELY-keskus arvioi yrityksen toimipaikan kokonaiskehittämistä, ei pelkästään rahoitushakemuksessa esitettyä kehittämistä.

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että rahoituksella on selkeästi todettavissa oleva vaikutus hankkeen toteutukseen. Myönnettävällä avustuksella tulee olla merkittävä vaikutus siihen, että hanke toteutetaan nopeammassa aikataulussa, korkeatasoisempaan, laajempaan tai hanketta ei toteutettaisi lainkaan ilman myönnettävää rahoitusta.

Hankkeen työllisyysvaikutukset vaikuttavat rahoituksen myöntämisharkintaan. Puoltavia tekijöitä ovat yrityksen kehittämishankkeen myötävaikutuksella syntyvät uudet työpaikat sekä työpaikat, jotka

menetetäisiin ilman hankkeen toteuttamista. Myös hankkeen toteuttamisen seurauksena syntyvät välilliset vaikutukset otetaan huomioon hakemusta arvioitaessa.

Merkittävyyden arvioinnissa ELY-keskus käyttää seuraavia taulukoita.

1. Rahoituksella on merkittävä vaikutus hankkeen toteuttamiseen (kaikki rahoitusmuodot)

Avustuksen myötä hanke toteutetaan:	Investointi tai Muu kehittäminen (Ei koske valmistelevia tai kertakorvaushankkeita)
Nopeammin tai	On perustellusti todettavissa, että hanke saatetaan päätökseen avustuksen myötä vähintään puoli vuotta nopeammin.
Korkeatasoisempaa tai	Investointi: Myönnettävä avustus vaikuttaa selkeästi investoinnin tekniseen tasoon. Muu kehittäminen (ei koske valmistelevia tai kertakorvaushankkeita): Avustuksen myötävaikutuksesta yrityksen ulkopuolelta hankittavan uuden osaamisen osuus on vähintään neljännes hankkeen kehittämisbudjetista.
Laajempaa tai	Avustuksen myötä yrityksen oma panostus hankkeeseen kasvaa merkittävästi.
Ei toteuteta lainkaan ilman avustusta	Avustus on välttämätön kokonaisrahoituksen järjestymisen kannalta.

2. Yrityksen kehittämisavustushankkeen arvioidaan olevan yrityksen toiminnan kehittämisen kannalta merkittävä

	Investointi tai Muu kehittäminen (Ei koske valmistelevia tai kertakorvaushankkeita)
Kokonaishanke suhteessa yrityksen (toimipaikan) liikevaihtoon	Investointi: Vähintään 10 % vuosiliikevaihdosta, kustannusarvio kuitenkin vähintään 30 000 euroa. Muu kehittäminen (ei koske valmistelevia tai kertakorvaushankkeita): Vähintään 5 % vuosiliikevaihdosta, kustannusarvio kuitenkin vähintään 20 000 euroa.

3. Yrityksen kehittämisavustushankkeella on merkittävä vaikutus

Merkittävä vaikutus yrityksen	Investointi tai
	Muu kehittäminen (Ei koske valmistelevia tai kertakorvaushankkeita)
Kasvuun tai uudistumiseen tai	- Hankkeen toteutuksen myötä alueelle syntyy uusi yritys - Toimiva yritys käynnistää hankkeen myötä uuden liiketoiminta-alueen, tuo markkinoille uuden tuotteen tai palvelun. - Käynnistysvaiheen ohittaneen yrityksen liikevaihto kasvaa hankkeen toteutuksen vaikutuksesta vähintään neljänneksen.
Kansainvälistymiseen tai	- Yritys panostaa kansainvälistymisvalmiuksien kehittämiseen tavoitteena käynnistää vientitoimintaa. - Käynnistysvaiheen ohittanut yritys panostaa kansainvälistymiseen ja käynnistää vientitoimintaa uusille markkina-alueille tai uusilla tuotteilla siten, että hankkeen toteuttamisen jälkeen uusien tuotteiden tai uusien markkina-alueiden osuus on vähintään neljännes yrityksen viennistä.
Innovaatiotoimintaan tai osaamisen vahvistamiseen tai	- Yritys hankkii uutta osaamista yrityksen henkilöresursseja vahvistamalla ja / tai hankkii innovaatiotoiminnan tai osaamisen kehittämiseen kohdistuvia ostopalveluja siten, että niiden osuus on vähintään puolet kehittämisbudjetista. - Yritys kehittää tai ottaa käyttöön merkittävässä määrin sellaista uutta teknologiaa, jota sillä ei aiemmin ole ollut käytössä ja joka selvästi parantaa yrityksen kilpailukykyä. Uuden teknologian osuus on vähintään puolet kehittämisbudjetista.
Tuottavuuteen tai	Hankkeen toteutuksen kautta syntyvien toimintatapojen muutosten myötä yrityksen liikevaihto kasvavaa vähintään viidenneksen kokonaiskustannuksia nopeammin.
Digitaaliseen liiketoimintaan	- Yritys kehittää innovatiivisen digitaalisen ratkaisun (palvelu ja/tai tuote). - Hankkeen vaikutuksesta yritys integroi digitaalisen teknologiaa yrityksen tuotteisiin ja / tai palveluihin.

Kasvua kuvaavien numeeristen arvojen osalta verrataan viimeisimmän tilinpäätöksen mukaista tilannetta arvioon tilanteesta kaksi vuotta hankkeen päättymisen jälkeen.

6. Avustuksen hakeminen

Avustusta voidaan myöntää yksilöityyn, rajattuun, yrityksen normaalista toiminnasta erottuvaan erilliseen hankkeeseen. Avustusta haetaan sähköisen hakujärjestelmän kautta. Hakemus tulee jättää ennen hankkeen aloittamista. Hanke, johon avustusta haetaan, tulee kuvata hakemuksessa ja sen

liitteissä yksityiskohtaisesti. Hakemuksesta tulee selvittää vähintäänkin tavoitteet, tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat toimet sekä hankkeen toteutusaika.

Joensuun, Kuopion, Mikkelin ja Savonlinnan kaupunkien ydintaajamissa sijaitsevien yritysten rahoitus kanavoidaan yrityksen kehittämisavustusten kautta. Edellä mainittujen neljän kaupungin ydintaajamien ulkopuolella sijaitsevien mikroyritysten rahoitus myönnetään pääsääntöisesti Maaseuturahastosta. Tästä pääsäännöstä voidaan poiketa esimerkiksi, mikäli mikroyrityksen investointeja sisältävä hankkeen koko ylittää 1,5 miljoonaa euroa. [Tietoa kaupunki–maaseutu -luokituksesta ja linkki tarkkoihin karttoihin löytyy ymparisto.fi-sivustolta.](#)

Yrityksen kehittämisavustushakemukset jätetään ELY-keskukselle sähköisesti [EURA 2021 -järjestelmässä](#), maaseuturahaston yritystukihakemukset Ruokaviraston [Hyrrä-asiointipalvelussa](#).

ELY-keskuksen myöntämä avustus on luonteeltaan yksityistä rahoitusta täydentävää rahoitusta, joten hakemuksen liitteenä tulee olla luotettava selvitys hankkeen kokonaisrahoituksesta (esimerkiksi lainatarjoukset tai -päätökset). Lisäksi hakemuksessa tulee olla ajantasainen liiketoimintasuunnitelma tai -selvitys.

Hakijan on huomioitava hakemusta laatiessaan myös Euroopan unionin ohjelmien sisällöt. Rahoitettavien hankkeiden on toteutettava Euroopan unionin ohjelmien tavoitteita. Yrityksen kehittämisavustus myönnetään pääsääntöisesti Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 – EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varoista, maaseudun yritystuet Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta.

Ennen hakemuksen jättämistä on suositeltavaa olla yhteydessä oman alueen ELY-keskuksen asiantuntijaan tai ELY-keskusten rahoitusneuvontaan. Yhteystiedot löytyvät kappaleesta 12.

7. Hakemuksen käsittely ELY-keskuksessa

ELY-keskus ottaa pääsääntöisesti hakemukset käsittelyyn saapumisjärjestyksessä, hakemuksen käsittelystä vastaa nimetty asiantuntija, joka on käsittelyn aikana yhteydessä yrityksen edustajaan. Hankekäsittelyn aikana täsmennetään yrityksen nykytilannetta, selvitetään kehittämistarpeita ja tarvittaessa täsmennetään hakemuksen sisältöä. Käsittelyyn liittyy useasti myös yrityskäynti.

ELY-keskuksessa hakemukset ratkaistaan esittelystä. Hakemuksen käsittelijänä toimiva asiantuntija laatii hakemuksen sekä muun selvityksen pohjalta päätösesityksen, jonka pohjalta päätös tehdään.

Käsittelyn yhteydessä hakemukset pisteytetään julkaistujen valintaperusteiden mukaisesti. Pisteytyksellä arvioidaan sitä, kuinka hyvin hanke edistää ohjelman toteutusta. Pisteytyksellä hakemukset asetetaan etusijajärjestykseen käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Avustusta voidaan kuitenkin myöntää ainoastaan ilmoitetun minimipisterajan saavuttaneille hankkeille.

[Maaseuturahaston valintaperusteet on esitetty Ruokaviraston sivuilla.](#) Maaseuturahaston valintaperusteet muodostuvat kuudesta aihealueesta: toimenpiteen toteutuspaikka, soveltuvuus, toteutettavuus, liiketoiminnallisuus, työllisyysvaikutukset sekä kokonaiskestävyys. Yrityksen kehittämisavustuksen valintaperusteet kuvataan kunkin haun hakuilmoituksessa, jotka ovat löydettävissä [EURA 2021 -järjestelmästä](#).

ELY-keskus arvioi aiemmin myönnetyn avustuksen vaikutukset avustuksen saajan toimintaan uutta avustushakemusta käsiteltäessä, jos aiemman avustuksen myöntämisestä on kulunut enintään viisi vuotta. Vajavaisesti toteutuneella edellisellä hankkeella saattaa olla vaikutusta uuden hankkeen rahoituskelpoisuuteen.

Hakemuksen käsittelyn yhteydessä ELY-keskus tarkastaa yrityksen sekä sen vastuuhenkilöiden mahdolliset maksuhäiriöt. Lisäksi yrityksen tietoja tarkastetaan myös muiden viranomaisten, kuten esimerkiksi verottajan ylläpitämistä rekistereistä.

Avustuksen myöntöön vaikuttaa ohjelmaan sopivuuden lisäksi myös sopivuus lainsäädäntöön. Avustuksen myöntämistä ohjaava lainsäädäntö ei kaikilta osin anna ELY-keskukselle harkintavaltaa. Esimerkiksi avustuksen myöntäminen vaikeuksissa oleville yrityksille on muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta kiellettyä, samoin tietyt toimialat on lainsäädännössä rajattu avustuksen ulkopuolelle. Avustusta hakevan yrityksen yrityskoon merkitys avustuksen myöntöedellytyksiin perustuu myös suoraan säädöksiin.

Mikäli hankkeen rahoittamiseen ei ole ohjelmien tai lainsäädännön puolelta suoranaista estettä, tekee toimivaltainen ELY-keskus ohjelmien sisällön ja lainsäädännön puitteissa harkintansa pohjalta avustuspäätöksen. Kokonaisharkintaan vaikuttavat mm. hankkeen suunnitelmallisuus, innovatiivisuus, haasteellisuus ja vaikuttavuus sekä yrityksen kyvykyys toteuttaa hanke ja edellytykset toimia kannattavasti hankkeen toteutuksen jälkeen.

8. Julkisuus ja viestintä

ELY-keskus julkaisee säännöllisesti avustusta saaneiden yritysten nimet sekä myönnetyn avustusmäärän. Liikesalaisuuden piiriin luokiteltavia tietoja ei julkaista. Avustuksen saajalla on velvollisuus tiedottaa saamastaan avustuksesta päätöksessä mainitulla tavalla. Viestintävelvollisuuden laiminlyömisestä voi seurata avustuksen saajalle sanktio.

9. Täsmennyksiä

Avustuksen myöntö perustuu tapauskohtaiseen kokonaisharkintaan. Harkinnan taustalla on aina kansallinen ja Euroopan yhteisön säädöspohja sekä EU-ohjelmien toimenpidekokonaisuudet ja tavoitteet. Näiden pohjalta ELY-keskus on laatinut seuraavat avustuksen myöntämistä ohjaavat lisätäsmennykset.

9.1 Kilpailunäkökohdat

Yritykselle myönnettävä julkinen tuki voi antaa sille muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna valikoivaa taloudellista etua, mikä voi vääristää markkinoiden toimintaa ja kilpailua. Tämän vuoksi Euroopan unionin oikeuden mukaan valtiontuet yritystoiminnalle ovat lähtökohtaisesti kiellettyjä. Julkiset tuet yritystoiminnalle voivat kuitenkin olla sisämarkkinoille soveltuvia, jos niillä edistetään yleistä taloudellista kehitystä ja yhteisesti määriteltyjä tavoitteita. Komissio on antanut yksityiskohtaisia

sääntöjä siitä, millaiset valtiontuet ovat sallittuja ja siitä, millaisia menettelytapoja tukia myönnettäessä tulee noudattaa.

ELY-keskus huomioi avustusta myönnettäessä kilpailunäkökohdat, jotta avustuksilla ei vaarannettaisi olemassa olevien kilpailukykyisten yritysten toimintaedellytyksiä. Avustusten myöntämisen yleisenä edellytyksenä on, ettei myönnettävän avustuksen voida arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia.

Kilpailun vääristymisvaaran vuoksi ELY-keskus ei pääsääntöisesti rahoita paikalliseen loppukysyntään pohjautuvia investointeja eikä pääsääntöisesti yrityksen kiinteän toimipisteen ulkopuolella operoivan kaluston hankintaa. Yrityksen muuta merkittävää kehittämistä, joka perustuu paikalliseen loppukysyntään, voidaan sen sijaan rahoittaa. Maaseuturahastosta voidaan kuitenkin myöntää avustusta maaseudulla toimivalle mikroyritykselle myös investointeihin, vaikka sen toiminta perustuisi paikalliseen kysyntään, mikäli yrityksen arvioidaan palveluillaan tai tuotteillaan täydentävän sellaista alueellista kysyntää, jota jo toimivat yritykset eivät muutoin saisi tyydytetyksi.

Avustuksen myöntäminen useita kertoja samalle yritykselle lyhyen ajan kuluessa saattaa myös johtaa kilpailun ja markkinoiden toiminnan vääristymiseen ja vaikeuttaa muiden samalla alalla toimivien yritysten asemaa. Avustuksen myöntäminen useampaan kertaan lyhyellä aikavälillä on kuitenkin mahdollista, mikäli aiempien hankkeiden tulokset on saavutettu / saavutetaan ja yrityksellä on menossa selkeä kasvuvaihe tai hanke on alun perin jaettu osiin esimerkiksi riskien hallinnan näkökulmasta.

Verkkokaupan suunnitteluun voidaan myöntää avustusta silloin, kun verkkokaupassa myydään yrityksen omaa tuotetta tavoitteena kasvavat / kansainväliset markkinat tai sillä uudistetaan laajasti koko toimialaa. Omalla tuotteella tarkoitetaan tuotetta, jonka tuoteoikeudet avustusta hakevalla yrityksellä on omistuksessaan. Asiantuntijapalveluyritysten kehittämishankkeisiin voidaan myöntää avustusta, kun hankkeella on merkittävä, toimialan tavanomaisia palvelumalleja uudistava vaikutus tai kansainvälistymiseen tähtäävä tavoite.

9.2. Toimipaikka

Avustuksen myöntämisen edellytys on, että yrityksellä on kiinteä toimipaikka ja että yritys harjoittaa toimintaa rahoituksen myöntävän ELY-keskuksen toimialueella Itä-Suomessa tai sieltä käsin. Kiinteällä toimipaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa yritystoiminnan pysyvää harjoittamista varten on erityinen, yrityksen omassa hallinnassa oleva nimetty liikepaikka, esimerkiksi toimisto, teollisuuslaitos, tuotantolaitos, työpaja, myymälä tai muu vastaava.

Mikäli osa kehittämistyöstä tehdään Itä-Suomen ulkopuolella, tulee kehittämistyön hyötyjen kohdistua selkeästi Itä-Suomen alueelle. Tuettavien investointien tulee olla yrityksen omassa käytössä ja sijaita rahoituksen myöntävän ELY-keskuksen toimialueella.

9.3. Lähipiirihankinnat

Avustusta ei myönnetä hankintoihin avustuksen kohteena olevan yrityksen lähipiiriltä.

Maaseuturahoituksen osalta lähipiiri ja siltä tehtäviin hankintoihin sovellettava toimintamalli on määritetty maaseudun yritystuesta rahoituskaudelle 2023–2027 annetun valtioneuvoston asetuksen 49 §:ssä.

Yrityksen kehittämisavustuksen osalta katsotaan osapuolen kuuluvan yrityksen lähipiiriin, jos:

1. osapuoli välittömästi tai yhden tai useamman välikäden kautta välillisesti
 - a. käyttää yrityksessä määräysvaltaa, on yrityksen määräysvallassa tai on yrityksen kanssa saman määräysvallan alaisena (emo-, tytär- ja sisaryritykset),
 - b. omistaa yrityksestä sellaisen osuuden, joka tuottaa sille huomattavan vaikutusvallan yrityksessä (vähintään 20 prosentin osuus osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä) tai
 - c. käyttää yrityksessä toisen osapuolen kanssa yhteistä määräysvaltaa;
2. osapuoli on yrityksen osakkuusyritys (vähintään 20 prosentin osuus osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä);
3. osapuoli on yhteisyritys, jossa yritys on osapuolena;
4. osapuoli on yrityksen tai sen emoyrityksen johtoon kuuluva avainhenkilö;
5. osapuoli on 1 tai 4 kohdassa tarkoitetun henkilön läheinen perheenjäsen (aviopuoliso tai hänen kanssaan samassa taloudessa asuva avopuoliso, oma ja puolison lapsi, lapsenlapsi, vanhempi ja isovanhempi);
6. osapuoli on oikeushenkilö, jossa 1, 4 tai 5 kohdassa tarkoitettu henkilö on hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai tämän sijainen tai vastaavassa asemassa.

9.4. Toimitilahankkeet

ELY-keskus voi myöntää avustusta hakijayrityksen omaan käyttöön rakennettavien toimitilojen kustannuksin. Rahoitusta voidaan myöntää silloin, kun rakennusinvestointi edistää merkittävästi yrityksen kilpailukykyä esim. tehostamalla tuotantotoimintaa, nostamalla teknologian tasoa tai edistämällä uusien tuotteiden ja tuotantomenetelmien käyttöönottoa.

Matkailun kokonaisasiakasvirran lisäykseen perustuvissa hankkeissa ELY-keskus voi myöntää avustusta matkailukeskittymissä ja maaseudulla sijaitsevien yritysten matkailuinvestointeihin. ELY-keskus voi myöntää rahoitusta kaupunkien keskustojen matkailuinvestointeihin, mutta suhtautuu pääosin pidättyvästi näihin sijoittuviin majoituskapasiteetti-investointeihin. Rahoitusta myönnettäessä huomioidaan alueen jo olemassa oleva tarjonta, palvelujen monipuolistaminen ja hankkeen innovatiivisuus.

9.5. Avustus valmisteleviin- ja kertakorvaushankkeisiin

Yrityksen kehittämisavustusta voidaan myöntää haasteellisten tutkimus-, kehittämis-, kansainvälistymis- ja investointihankkeiden valmisteluun, vaikka hankkeen koko on alle 5 % liikevaihdosta, kuitenkin siten, että myönnettävä avustus on vähintään 10 000 euroa. Valmisteleva hanke voi sisältää suunnitteilla olevan haasteellisen hankkeen toiminnallisten, taloudellisten tai teknisten edellytysten selvitystyötä.

10. Tukitasot

Kehittämistoimenpiteisiin voidaan myöntää avustusta pk-yrityksille enintään 50 % hyväksytyistä kustannuksista. Yrityksen kehittämisavustuksen osalta kertakorvaushankkeissa voidaan käyttää 60 % tukitasoa. Pk-yritysten kehittämistoimenpiteiden tukitasona käytetään pääsääntöisesti lainsäädännön mahdollistamaa maksimitukitasoa.

Investointien osalta enimmäistukitasot vaihtelevat yrityskoon ja hankkeen toteutuspaikan mukaan.

Yrityksen kehittämisavustuksen osalta lainsäädännön määrittelemät enimmäistukitasot riippuvat yrityskoosta. Mikroyrityksille sekä pienille yrityksille investointien enimmäistukitaso on koko Itä-Suomen alueella 40 %, keskisuurille 30 % ja suurille yrityksille 20 %.

Maaseuturahoituksen osalta enimmäistukitasoon vaikuttaa yrityskoon lisäksi myös investoinnin toteutuspaikka. Mikroyrityksille voidaan myöntää harvaan asutulla sekä ydinmaaseudulla investointeihin enintään 40 % avustus, muilla maaseutualueilla enimmäistukitaso on 30 %. Pienyritysten osalta maaseuturahaston enimmäistukitaso investointien osalta on harvaan asutulla ja ydinmaaseudulla 35 %, muilla maaseutualueilla 25 %.

ELY-keskus voi käyttää tarkoituksenmukaisuusharkintaa, ja myöntää investointeihin kohdistuvan avustuksen myös lainsäädännön määrittelemiä maksimitasoja alempana esimerkiksi määrärahojen riittävyyden turvaamiseksi. Samoin, mikäli ELY-keskus näkee, että hanke toteutuu em. tukitasoja alhaisemmalla avustuksen määrällä, voi se käyttää päätöksessään alhaisempaa tukitasoa.

ELY-keskus voi yrityksen kehittämisavustuksen hakuilmoituksessa täydentää rahoituksen myöntämiseen liittyviä kriteerejä sekä täsmentää esimerkiksi myös kyseisessä haussa käytettäviä tukitasoja.

11. Yrityksen kehittämisavustuksen myöntövaltuus

Työ- ja elinkeinoministeriö on ohjeistanut välittäviä toimielimiä vuoden 2026 rahoitus suunnitelmien laatimisesta. Ohjekirjeen mukaan vuoden 2026 maakunnittaiset myöntövaltuudet ovat merkittävästi aiemmin ilmoitettuja pienemmät. Vuoden 2027 myöntövaltuuksien ennakoidaan olevan vuoden 2026 tasoa. Taustaksi myöntövaltuuksien pienentymiselle on mainittu komission 1.4.2025 julkistama koheesiopolitiikan uudistuspaketti. Tämä tarjoaa mahdollisuuksia kohdistaa ohjelmarahoitusta uusiin prioriteetteihin.

Ohjeen mukaan ELY-keskuksen tulee suunnitella vuoden 2026 valtuuksien käyttö kirjeen liitteissä olevien rahoitusosuuksien puitteissa. ELY-keskus varautuu oletettua pienempiin myöntövaltuuksiin myös ohjelmakauden viimeisinä vuosina. Edellä kerrotuista syistä ELY-keskus on päättänyt tarkistaa Itä-Suomen yritysrahoitusstrategiaa.

Yrityksen kehittämisavustuksen osalta rahoituksen pääpaino on jatkossa pk-yritysten merkittävässä kehityshankkeissa ja niihin liittyvissä uuteen teknologiaan pohjautuvissa investoinneissa. Erityisenä kohderyhmänä ovat kasvuhakuiset pienet ja keskisuuret kotimarkkinayritykset, jotka käynnistävät kansainvälistymistä sekä kehittävät toimintaansa myös muulla tavoin. Investointeihin kohdistuvan yrityksen kehittämisavustuksen enimmäistukitasona käytetään jatkossa pääsääntöisesti 5 prosenttiyksikköä lainsäädännön mahdollistamaa tasoa alhaisempaa tukitasoa.

12. Lisätietoja

Lisätietoja saa valtakunnallisesta yritysrahoitusneuvonnasta tai oman alueen yritysasiantuntijalta.

- Valtakunnallinen yritysrahoitusneuvonta palvelee arkisin klo 9–15 puhelinnumerossa 0295 024 800
- [ELY-keskuksen yrityksen kehittämisavustusten asiantuntijat \(rakennerahastot.fi\)](http://rakennerahastot.fi)
- [ELY-keskusten maaseudun yritysrahoituksen asiantuntijat \(asiantuntijahaku.ahp.fi\)](http://asiantuntijahaku.ahp.fi)

13. Liitteet

- Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelma-asiakirja on saatavilla EU:n alue- ja rakennepoliittikan ohjelmien verkkopalvelusta osoitteesta www.rakennerahastot.fi
- [EU:n yhteinen maatalouspolitiikka, Maaseudun kehittäminen, Suomen CAP-suunnitelma \(maaseutu.fi\)](http://maaseutu.fi)
- [Kaupunki–maaseutuluokitus \(ymparisto.fi\)](http://ymparisto.fi)
- [Pk-yrityksen määritelmä \(ec.europa.eu\)](http://ec.europa.eu)
- Maakuntaohjelmat
 - [Etelä-Savo \(esavo.fi\)](http://esavo.fi)
 - [Pohjois-Karjala \(pohjois-karjala.fi\)](http://pohjois-karjala.fi)
 - [Pohjois-Savo \(pohjois-savo.fi\)](http://pohjois-savo.fi)

NÄKYMIÄ | SYYSKUU | 2025

ITÄ-SUOMEN YRITYSRAHOITUSSTRATEGIA

ETELÄ-SAVO, POHJOIS-KARJALA JA POHJOIS-SAVO

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

26.9.2025

www.doria.fi/ely-keskus | www.ely-keskus.fi

maaseutu.fi

Euroopan unionin
osarahoittama